

Krachtlijnen Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid

Eindrapport werkjaar 2024-2025

Krachtlijnen van het internationaal onderwijs- en vormingsbeleid 2024-2025

Inhoudsopgave

Europese Unie	3
1 Onderwijs en vorming in de algemene beleidscontext van de Europese Unie.....	3
1.1 State of the Union van de Europese Commissie.....	3
1.2 Voorstel voor het meerjarig financieel kader (2028-2034)	3
1.3 Werkprogramma van de Commissie voor 2026	4
1.4 Het Europees semester	5
1.5 Voorzitterschappen van de Raad van de EU	6
1.6 Strategie voor een paraatheidsunie	7
2 Onderwijs en vorming.....	9
2.1 Union of skills	9
2.2 Actieplan voor basisvaardigheden	11
2.3 Het strategisch plan voor STEM-onderwijs.....	12
2.4 De Europese Onderwijsruimte	12
2.4.1 Education and Training Monitor 2024	13
2.4.2 Interimevaluatie van de Europese Onderwijsruimte	14
2.5 Raad van ministers van Onderwijs.....	15
2.5.1 Raad van mei 2025.....	15
2.5.2 Raad van 25 november 2024	16
2.6 Overzicht van aanbevelingen, conclusies en resoluties van de Raad.....	17
2.7 Herning-verklaring over aantrekkelijk en inclusief VET-onderwijs voor meer concurrentiekracht en kwalitatieve jobs 2026-2030	17
2.8 Erasmus+	18
2.8.1 Voorstel voor het nieuwe Erasmus+-programma	18
2.8.2 Evaluatie Erasmus+.....	19
2.8.3 Werkprogramma 2025.....	19
2.9 Rapporten.....	20
2.9.1 Investing in Education 2025.....	20
2.9.2 Eurograduate 2022: Careers, competences and values of European higher education graduates in 2022.....	20
2.9.3 Key data on early childhood education and care in Europe 2025.....	21

2.9.4	Report on the outcomes and transformational potential of the European Universities initiative.....	22
2.9.5	Immersive learning: innovative pedagogies, techniques, best practices and future trends: a guide for educators	22
2.9.6	Shaping learning and skills for Europe	22
OESO		23
1	Algemeen beleid	23
2	Education at glance 2025	23
3	Education Policy Outlook 2024	24
4	Trends in Shaping Education 2025.....	25
5	Publicaties.....	26
UNESCO		28
1	GEM-rapport: Leadership in Education	28
2	Addressing violent pasts through education: a policy guide	28
3	A practical guide to embed culture and the arts into education	28
4	Homeschooling through a human rights lens.....	29
5	AI in education: protecting the rights of learners	30
6	AI and the future of education. Disruptions, dilemmas and directions	30
7	Languages matter: global guidance on multilingual education	30
Internationaal vergelijkend onderzoek		32
1	ICILS 2023	32
2	TIMSS 2023.....	32
3	PIAAC	33
4	TALIS 2024	33

Europese Unie

1 Onderwijs en vorming in de algemene beleidscontext van de Europese Unie

1.1 State of the Union van de Europese Commissie

10 september 2025

Op 10 september 2025 hield Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, haar eerste *State of the Union*-toespraak voor haar mandaat van 2024-2029. In haar toespraak presenteerde ze de beleidsprioriteiten voor de komende periode: het Europees concurrentievermogen, defensie en veiligheid, Oekraïne, het Midden-Oosten, sociale rechtvaardigheid, kwaliteit van leven, democratie en Europese waarden, een wereldwijd Europa en het EU budget en de hervorming ervan.

[De toespraak](#)

1.2 Voorstel voor het meerjarig financieel kader (2028-2034)

Het Meerjarig Financieel Kader (MFK) is de meerjarenbegroting van de Europese Unie. In het kader wordt opgenomen hoeveel geld er naar alle programma's en initiatieven van de EU gaat. De begroting heeft betrekking op alle verschillende beleidsdomeinen, van landbouw- en regiobeleid tot steun aan Oekraïne, strategische technologieën en migratie, en wordt afgestemd op de langetermijnprioriteiten van de EU.

Op 16 juli 2025 presenteerde de Europese Commissie een voorstel voor het nieuwe MFK. Dat kader, met een omvang van bijna 2 biljoen euro (gemiddeld 1,26% van het bruto nationaal inkomen van de EU in de periode 2028-2034), moet Europa voorzien van een langetermijninvesteringsbudget dat aansluit bij de ambitie om in het komende decennium een onafhankelijke, welvarende, veilige en bloeiende samenleving en economie te zijn.

Belangrijkste kenmerken van het nieuwe MFK:

- Grotere flexibiliteit binnen de begroting, zodat de EU beter kan inspelen op onverwachte ontwikkelingen en nieuwe beleidsprioriteiten.
- Eenvoudigere en meer geharmoniseerde EU-programma's, waardoor burgers en ondernemingen makkelijker toegang krijgen tot financieringsmogelijkheden.
- Een aanpak op maat voor lokale behoeften, via nationale en regionale partnerschapsplannen voor investeringen en hervormingen, gericht op maximale impact en snellere, flexibelere steun voor meer economische, sociale en territoriale samenhang in de Unie.
- Een impuls voor het concurrentievermogen, om strategische toeleveringsketens veilig te stellen, innovatie te versnellen en een leidende rol te spelen in de wereldwijde ontwikkeling van schone en slimme technologie.
- Een evenwichtige set van nieuwe eigen middelen, die toereikende inkomsten waarborgt voor Europese prioriteiten en tegelijk de druk op nationale overheidsfinanciën beperkt.

Op 3 september 2025 heeft de Europese Commissie een tweede reeks sectorale voorstellen aangenomen, waarmee het geheel van maatregelen voor de volgende MFK van de EU (2028–2034) werd afgerond.

MFK voor onderwijs

Een van de kernpunten binnen het kader is ‘onderwijs en democratische waarden versterken’. Onder die noemer wil de Commissie extra investeren in vaardigheden om studenten en werknemers in de EU in staat te stellen nieuwe kansen te benutten. Tegelijk betekent investeren in mensen ook het ondersteunen van een levendig maatschappelijk middenveld en het beschermen van artistieke en culturele vrijheid. Het langetermijnbudget zal daarom blijven investeren in vaardigheden, cultuur, media en waarden. Het versterkte Erasmus+-programma vormt de ruggengraat van de [Union of skills](#), met blijvende aandacht voor onderwijsmobiliteit, solidariteit en inclusiviteit.

[EU budget 2028-2034](#)

1.3 Werkprogramma van de Commissie voor 2026

21 oktober 2025

“Dit moet het moment van Europa’s onafhankelijkheid zijn”: onder dat motto publiceerde de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2026. Bovenaan de agenda staat het versterken van onze competitiviteit, veiligheid en economische veerkracht.

Het Commissiewerkprogramma bevat een overzicht van de belangrijkste geplande wetsvoorstellen en strategieën met hun timing voor het komende jaar. Het is dus geen volledig en finaal document van alle beleidsinitiatieven. Het bouwt voort op de politieke beleidslijnen en taken uit de missiebrieven, maar omvat los daarvan ook andere initiatieven.

Het Commissiewerkprogramma in cijfers:

- 38 nieuwe beleidsinitiatieven
- 20 evaluatie- en fitnesschecks van bestaande wetgeving
- 25 ingetrokken wetsvoorstellen
- 1 teruggetrokken bestaande wetten
- 111 lopende voorstellen.

Het werkprogramma is opgezet rond de zeven prioriteiten van de Commissie voor 2024-2029:

- Duurzame welvaart en concurrentievermogen
- Een nieuw tijdperk voor Europese defensie en veiligheid
- Mensen ondersteunen en ons sociaal model verbeteren
- Onze levenskwaliteit in stand houden: voedselzekerheid, water en natuur
- Onze democratie beschermen en onze waarden hooghouden
- Een globaal Europa
- De Unie van morgen voorbereiden.

Het onderwijspakket bevat twee initiatieven voor het derde kwartaal van 2026. Het gaat enerzijds om de Europese schoolallianties en de *Basic Skills Support Scheme* en anderzijds om de 2030 routekaart over de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden.

[Het werkprogramma](#)

1.4 Het Europees semester

Het Europees Semester is een jaarlijkse cyclus van coördinatie van het economisch en budgettair beleid in de EU, waarin de EU-landen richtsnoeren krijgen voor hun beleidsbeslissingen op nationaal niveau. Die richtsnoeren worden gegeven in het kader van het stabiliteits- en groeipact en de procedures voor macro-economische onevenwichtigheden.

Het loopt als volgt:

- Aan het einde van de herfst publiceert de Europese Commissie haar jaarlijkse groeianalyse die de algemene economische prioriteiten voor de EU voor het komende jaar schetst.
- De jaarlijkse groeianalyse wordt besproken door de andere instellingen en voedt de discussie in de aanloop naar de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad.
- In februari publiceert de Commissie landenrapporten over de algehele economische en sociale ontwikkelingen in elk EU-land. Voor sommige landen omvatten die rapporten diepgaande reviews.
- De EU-landen presenteren hun nationale plan in april. Op basis van een uitgebreide beoordeling van de economische situatie in elk land stelt de Commissie landenspecifieke beleidsaanbevelingen voor aan ieder van hen.
- De aanbevelingen worden besproken door de Europese Raad en er in juni goedgekeurd, waarna ze uiteindelijk door nationale ministers van Financiën worden aangenomen.
- Van EU-landen wordt verwacht dat zij de aanbevelingen in de begrotings- en de beleidsplannen voor het volgende jaar weergeven en die implementeren in de komende twaalf maanden.

4 juni 2025

De landverslagen, die worden gepubliceerd als onderdeel van het Lentepakket, bieden een gedetailleerde analyse van de economische en sociale ontwikkelingen en uitdagingen in elke lidstaat. Ze beoordelen in hoeverre ze worden aangepakt via het nationale beleid. Daarnaast geven de verslagen een overzicht van de voortgang bij de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen uit eerdere cycli van het Europees Semester.

[Het landenrapport voor België](#)

De specifieke aanbevelingen per land bieden gerichte beleidsaanbevelingen aan elke lidstaat. Ze bevatten voorstellen voor sociaal-economische en begrotingsmaatregelen die in het komende jaar kunnen worden genomen.

De Europese Commissie stelt de aanbevelingen op op basis van de landverslagen en haar beoordeling van de nationale beleidsplannen die de lidstaten hebben ingediend. De ontwerpaanbevelingen worden vervolgens besproken binnen de Raad, die in de zomer tot een gezamenlijke definitieve versie komt.

De aanbevelingen richten zich op beleidsdomeinen met aanhoudende uitdagingen of onderwerpen die nog onvoldoende worden aangepakt in de nationale plannen. Ze kunnen betrekking hebben op uiteenlopende thema's, zoals overheidsfinanciën, pensioenhervormingen, onderwijs, innovatie, werkgelegenheid en het terugdringen van werkloosheid.

[De aanbevelingen voor België](#)

Een van de aanbevelingen heeft ook betrekking op onderwijs: België moet namelijk de kwaliteit en rechtvaardigheid van het onderwijs- en opleidingsstelsel verbeteren en de aansluiting met de arbeidsmarkt versterken, met bijzondere aandacht voor ICT- en STEM-opleidingen. Daarnaast wordt gevraagd om de hervormingen in het leraarsberoep voort te zetten, onder meer door flexibele en aantrekkelijke loopbaanpaden en kwalitatieve nascholing voor leraren te ontwikkelen.

Ook moet België arbeidskrapte en tekorten aan vaardigheden aanpakken, met inbegrip van de uitdagingen die samenhangen met de groene transitie, en de effectiviteit van het arbeidsmarktbeleid vergroten om kwetsbare groepen – zoals mensen met een lage opleiding, oudere werknemers, personen met een migratieachtergrond en mensen met een beperking – beter te integreren op de arbeidsmarkt.

1.5 Voorzitterschappen van de Raad van de EU

1.5.1 Het trio voorzitterschap

Op 1 januari 2025 startte het nieuw trio voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Polen, Denemarken en Cyprus zullen achtereenvolgens het voorzitterschap waarnemen.

De drie landen maakten gezamenlijke prioriteiten op:

- een sterk en veilig Europa
- een welvarend en concurrerend Europa
- een vrij en democratisch Europa

Op vlak van onderwijs wil het trio tekorten op de arbeidsmarkt en in vaardigheden aanpakken door te investeren in vaardigheden en levenslang leren aan te moedigen bij iedereen. Om dat te bereiken, moet er ingezet worden op inclusief en kwaliteitsvol onderwijs, vorming en levenslang leren.

[Het trioprogramma](#)

1.5.2 Het Deense voorzitterschap

Juli – december 2025

Het Deense voorzitterschap is in de helft van zijn termijn.

Op vlak van onderwijs benadrukt het Deense voorzitterschap het belang van Erasmus+ als kernprogramma voor mobiliteit en samenwerking in onderwijs, jeugd en sport, en als motor voor Europese integratie, identiteit en waarden onder jongeren. Het bereidt de onderhandelingen voor over mogelijke nieuwe wetgevingsvoorstellen in het kader van het volgende Meerjarig Financieel Kader na 2027.

Daarnaast werkt het voorzitterschap aan de herziening van het strategisch kader voor de Europese Onderwijsruimte richting 2030, met focus op kwaliteit, inclusie, mobiliteit, levenslang leren en digitale en groene transities.

Onder het voorzitterschap werd de [Herningverklaring](#) over Europese samenwerking in het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding getekend. Die verklaring is de opvolger van de Verklaring van Osnabrück (die in 2025 afloopt).

[Het programma](#)

1.5.3 Het Poolse voorzitterschap

Januari – juni 2025

Op het gebied van onderwijs zette het Poolse voorzitterschap zich in voor veerkrachtige en inclusieve onderwijs- en opleidingsstelsels, met toegang tot kwalitatief onderwijs en een leven lang leren voor iedereen. Het startte high-level discussies over de evaluatie van de eerste cyclus van de Europese Onderwijsruimte, met het oog op de prioriteiten voor de tweede cyclus (2025-2030).

Verder werkte het voorzitterschap aan Raadsconclusies over inclusieve voorschoolse voorzieningen en schoolonderwijs, en bood het ruimte voor debat over de toekomst van onderwijsprogramma's na 2027, voortbouwend op de evaluatie van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps.

Ook zette het de werkzaamheden aan het hogeronderwijspakket (met o.a. het plan voor een gezamenlijk Europees diploma) en aan het concept van beroepsuitmuntendheid verder. Tot slot initieerde het Poolse voorzitterschap de discussies over mobiliteit en de toekomst van het Europees Universiteiteninitiatief.

[Het programma](#)

1.5.4 Het Hongaarse voorzitterschap

Juli 2024 – december 2025

Het Hongaarse voorzitterschap sloot het trio voorzitterschap van België, Spanje en Hongarije af.

De Hongaarse onderwijsprioriteiten richtten zich op een concurrerend hoger onderwijs, strategische partnerschappen en de digitale en groene transitie.

Er werd een informele en een formele Raad van ministers van onderwijs gehouden. Verder werden er Raadsconclusies aangenomen over strategische partnerschappen tussen VET, hoger onderwijs en volwassenenonderwijs. Het Hongaarse voorzitterschap nam ook een deel van de onderhandelingen over het *Higher Education Package* op zich. Daarover werd een Aanbeveling van de Raad aangenomen.

[Het programma](#)

1.6 Strategie voor een paraatheidsunie

26 maart 2025

De Europese Unie wordt geconfronteerd met allerlei conflicten en geopolitieke spanningen, risico's op het gebied van cyberbeveiliging en misinformatie, tot klimaatverandering en toenemende risico's op natuurrampen. Om de EU beter in staat te stellen op die bedreigingen te anticiperen, ze te voorkomen en erop te reageren, heeft de Commissie de strategie van de Unie voor paraatheid gepresenteerd.

Die strategie is erop gericht de civiele en militaire paraatheid van de EU voor toekomstige crises te verbeteren, zodat alle actoren klaar en in staat zijn om snel en doeltreffend te reageren als dat nodig is.

De strategie bestaat uit dertig acties, waarvan actie 15 en 16 gericht zijn op onderwijs, om paraatheid

- **op te nemen in de curricula en in de opleiding van leraren.**

In lijn met de *Union of Skills* zal de Commissie richtsnoeren ontwikkelen voor de ontwikkeling van curricula, te beginnen bij het vroegtijdig kleuteronderwijs, om de verwerving van basisvaardigheden op het gebied van paraatheid te ondersteunen. Dat omvat ook mediageletterdheid als een sleutel tot actief en geïnformeerd burgerschap en het bestrijden van desinformatie en manipulatie van informatie. Leerkrachten zullen toegang krijgen tot middelen en mogelijkheden voor professionele ontwikkeling via het Europese Schoolonderwijsplatform.

- **te bevorderen in jeugdprogramma's.**

Er zal een nieuwe prioriteit rond paraatheid worden toegevoegd aan EU-jeugdprogramma's, zoals het Europees Solidariteitskorps en Erasmus+, om paraatheid, veerkracht, participatie in het democratische leven en burgerbetrokkenheid te stimuleren. Dat gebeurt via een bottom-upbenadering, waarbij organisaties en instellingen (zoals universiteiten, scholen, instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, centra voor volwasseneneducatie, jeugd- en sportorganisaties, enz.) worden aangemoedigd om financiering aan te vragen.

[De communicatie](#)

2 Onderwijs en vorming

2.1 Union of skills

5 maart 2025

Ursula von der Leyen kondigde de Union of Skills aan bij haar herverkiezing in juli 2024:

“We will establish a Union of Skills – focusing on investment, adult and lifelong learning, skill retention and the recognition of different types of training to enable people to work across our Union.”

De Europese Commissie lanceerde in maart 2025 de *Union of Skills*. Met dat plan wil ze de ontwikkeling van het menselijk kapitaal in de Europese Unie ondersteunen om zo het Europees concurrentievermogen te versterken. Daarnaast werd ook het actieplan voor basisvaardigheden en het strategisch plan voor STEM-onderwijs bekend gemaakt.

De Europese Unie heeft geschoolde burgers nodig om toekomstige uitdagingen aan te gaan en op het globale toneel te blijven concurreren. Door veranderende functievereisten hebben veel werknemers moeite om bij te blijven, en kunnen bedrijven vaak het juiste talent niet vinden. Die tekorten aan vaardigheden en arbeidskrachten belemmeren het Europese concurrentievermogen. Daarom heeft de Europese Commissie de Vaardighedenunie gelanceerd, een plan om onderwijs, vorming en levenslang leren te verbeteren.

Doelstellingen voor 2030

- Het aandeel leerlingen dat ondermaats presteert in lezen, schrijven, wiskunde, wetenschap en digitale vaardigheden mag niet hoger zijn dan 15%, en minstens 15% moet daarin uitmuntend presteren.
- Minstens 45% van de leerlingen moet een STEM-richting (wetenschap, technologie, engineering en wiskunde) volgen in het beroepsonderwijs of beroepsopleiding, waarvan minstens 25% vrouwelijk is.
- Minstens 32% van de studenten in het hoger onderwijs moet een STEM-opleiding volgen, waarvan minstens 40% vrouw is.
- Minstens 5% van de studenten moet een doctoraatprogramma op ICT-gebied volgen, waarvan minstens 33% vrouw is.

Om die doelstellingen tegen 2030 te behalen, stelt de Unie van vaardigheden vijf doelen voorop:

- Elke EU-burger de nodige basisvaardigheden bijbrengen via onderwijs en opleiding.
- Bijscholing en omscholing worden de nieuwe norm.
- Vaardigheden en kwalificaties worden in de hele EU erkend en aanvaard.
- De EU positioneren als een aantrekkingspool voor talent, zowel binnen als buiten Europa.
- Ondersteuning door een sterk en toekomstgericht beleid.

Basisvaardigheden via onderwijs en vorming

Onderwijs en vorming zijn van groot belang voor het creëren van kwaliteitsvolle banen en een hoge levensstandaard. Daarom zal de EU de ontwikkeling van basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen, wetenschap, digitale vaardigheden en burgerschapscompetenties ondersteunen via een proefproject.

Samen met de lidstaten zal de Europese Commissie een kader voor doeltreffende interventiemaatregelen opstellen en financieel ondersteunen. Dat omvat onder meer systemen voor vroegtijdige waarschuwing, monitoring, individuele begeleiding en samenwerking in netwerken. De regeling richt zich op kinderen en jongeren die moeite hebben met het aanleren van basisvaardigheden, met als doel hun leerprestaties en toekomstkansen te verbeteren.

Bijscholing en omscholing als nieuwe norm

In een economie die voortdurend verandert, is het cruciaal dat werknemers zich blijven ontwikkelen. Levenslang leren en het aanleren van nieuwe vaardigheden moeten een vast onderdeel van het werkende leven worden.

De Europese Commissie start daarom een proefproject voor een vaardighedengarantie. Dat initiatief ondersteunt werknemers die getroffen worden door herstructureringen of het risico lopen hun baan te verliezen. Zij krijgen zo de mogelijkheid om hun loopbaan voort te zetten in een ander bedrijf of een andere sector.

Daarnaast zal de EU de academies voor vaardigheden versterken en beter op elkaar afstemmen. Die academies leveren de kennis en expertise die nodig zijn voor de groene transitie en de uitvoering van de Clean Industrial Deal.

Vaardigheden in een eengemaakte markt

Om het volledige potentieel van de Europese interne markt te benutten, moeten vaardigheden beter kunnen circuleren. De EU werkt daarom aan een initiatief om vaardigheden en kwalificaties in alle lidstaten eenvoudiger te erkennen, ongeacht waar die zijn verworven.

Aantrekkingspool voor talent

De EU wil talent aantrekken, ontwikkelen en behouden – zowel binnen Europa als daarbuiten. Daarom lanceert de Europese Commissie het proefproject “*Choose Europe*” binnen de Marie Skłodowska-Curie-acties. Met een budget van 22,5 miljoen euro richt het initiatief zich op het wereldwijd aantrekken van toptalent door aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en carrièremogelijkheden te bieden.

Daarnaast komt er een EU-talentenpool die werkgevers ondersteunt bij het aantrekken van gekwalificeerd personeel van buiten de EU, vooral in sectoren waar grote tekorten zijn. Ook werkt de EU aan een visumstrategie om de komst van getalenteerde studenten, gespecialiseerde werknemers en onderzoekers te vergemakkelijken.

Governance

Een goed functionerende vaardigheidsunie vereist nauwe samenwerking, gerichte investeringen en effectief beleid. Daarom wordt een Europees Waarnemingscentrum voor Vaardigheden opgericht, dat gegevens verzamelt, trends analyseert en vroegtijdig tekorten in belangrijke sectoren opspoor.

Daarnaast komt er een Europese Raad op hoog niveau voor Vaardigheden, waarin onderwijsinstellingen, bedrijven en sociale partners samenwerken. Daar zal een gezamenlijke visie en gerichte maatregelen worden ontwikkeld om het menselijk kapitaal in Europa te versterken.

Omdat onderwijs, vaardigheden en menselijk kapitaal essentieel zijn voor het concurrentievermogen van de EU, wil de Europese Commissie een nieuwe aanbeveling voor

onderwijs en vaardigheden opnemen in de cyclus van het Europees Semester. Die aanbeveling moet de lidstaten en betrokken partijen richting geven bij hun beleid.

[De communicatie](#)

[De factsheet](#)

[De website](#)

2.2 Actieplan voor basisvaardigheden

Een eerste initiatief binnen de *Union of Skills* is het actieplan voor basisvaardigheden. Dat actieplan beschrijft de stappen om op korte en middellange termijn de basisvaardigheden van EU-burgers te verbeteren. Het richt zich op lezen, wiskunde, exacte wetenschappen, digitale vaardigheden en burgerschap. Daarnaast stimuleert het plan excellentie, vanaf de eerste schooljaren tot en met het volwassenenonderwijs.

Doelstellingen

- Pilot voor *basic skills support scheme* (start in 2026)
 - De Europese Commissie wil met lidstaten en regio's samenwerken om ervoor te zorgen dat elk kind tegen het einde van het leerplichtonderwijs over voldoende basisvaardigheden beschikt. Daarvoor zal een *basic skills support scheme* worden opgezet, die focust op vroege interventie en individuele begeleiding, van school tot het initieel beroepsonderwijs (VET).
- Het onderwijzen en leren van basisvaardigheden versterken.
- Leerkrachten ondersteunen.
- Een stimulerende leeromgeving creëren.

Belangrijkste actiegebieden

- Innovatieve scholen en onderwijspraktijken onder de aandacht brengen en met elkaar verbinden.
- De mogelijkheden van digitaal onderwijs optimaal benutten.
- Basisvaardigheden prioriteren in beroepsonderwijs en -opleiding.
- Niet-formele leermogelijkheden voor volwassenen stimuleren.
- Het beroep van leraar aantrekkelijker maken.
- Effectievere opleiding en ondersteuning voor leerkrachten.
- Kennisdeling en verspreiding van goede praktijken bevorderen.
- Het potentieel van vrijwilligerswerk benutten.
- De leesvaardigheid binnen de EU verbeteren.

In opvolging van het Actieplan voor Basisvaardigheden zal de Europese Commissie in 2026, samen met de EU-lidstaten, een proefproject opzetten ter ondersteuning van basisvaardigheden. Dat programma richt zich op het terugdringen van tekorten aan basisvaardigheden bij kinderen, zodat elk kind aan het einde van de leerplicht een voldoende niveau behaalt. Daarnaast zullen aanvullende acties worden ontwikkeld om leerlingen, leerkrachten en leeromgevingen verder te ondersteunen bij het verwerven van basisvaardigheden.

[Het actieplan](#)

[De factsheet](#)

2.3 Het strategisch plan voor STEM-onderwijs

Een tweede belangrijk initiatief binnen de *Union of Skills* is het strategisch plan voor STEM-onderwijs: vaardigheden voor competitiviteit en innovatie. Dat strategisch plan richt zich op het aanpakken van uitdagingen binnen het onderwijs in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM). Daarnaast stimuleert het plan nieuwe kansen in de hele EU en versterkt het concurrentievermogen, de paraatheid en het technologisch leiderschap van Europa.

Het plan heeft drie kernambities: leiden, versterken en drempels verlagen:

Leiden: STEM verankeren als essentieel onderdeel van het Europese onderwijsbeleid

- 2030-doelstellingen voor STEM-onderwijs op EU-niveau vaststellen, ondersteund door nationale of regionale strategieën.
- Een Europees STEM-panel oprichten met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de politiek en het bestuur om strategische adviezen te geven.
- De kennis over STEM-vaardigheden verbeteren door afgestudeerden te volgen en beter in te spelen op sectorspecifieke behoeften.

Versterken: een sterkere en inclusievere STEM-talentpijplijn opbouwen

- Een Europees kader voor STEM-vaardigheden ontwikkelen.
- Werken aan een Europees ingenieursdiploma.
- De “STEM Tech Talent Induction” lanceren om meer jongeren enthousiast te maken voor een STEM-loopbaan.
- Proefprojecten opzetten voor “STEM skills foundries” in strategische sectoren, gericht op het begeleiden van jonge student-ondernemers

Drempels verlagen: meer vrouwen en toekomstige innovators inspireren

- Het programma “Girls go STEM” introduceren om tegen 2028 één miljoen jonge vrouwen op te leiden.
- “STEM Futures” opstarten om succesvolle onderwijsmethoden in STEM te identificeren en breed te verspreiden.
- Goede praktijken delen en samenwerking bevorderen om meisjes en vrouwen beter te ondersteunen in STEM-opleidingen.
- Een proefbeurs opzetten om internationale STEM-specialisten en topexperts aan te trekken.

[De Factsheet](#)

[Het strategisch STEM-plan](#)

2.4 De Europese Onderwijsruimte

De Europese Onderwijsruimte (EEA) bevordert de samenwerking tussen de EU-landen op het gebied van onderwijs en heeft als doel veerkrachtigere en inclusievere nationale onderwijs- en opleidingsstelsels op te bouwen. Het initiatief dateert van september 2020

Elke lidstaat is weliswaar bevoegd voor zijn eigen onderwijs- en opleidingsstelsel, maar toch speelt de EU een belangrijke ondersteunende rol. Zij bevordert de samenwerking en de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten, en vult de nationale inspanningen en hervormingen aan.

De Europese Onderwijsruimte wil vooral focussen op:

- het verbeteren van de kwaliteit en gelijkheid in onderwijs en vorming;
- leraren, lerarenopleiders en schoolleiders;
- digitale en groene transitie in onderwijs;
- hoger onderwijs;
- levenslang leren en mobiliteit voor iedereen;
- de EEA in de rest van de wereld.

Een set doelstellingen werd afgesproken:

Tegen 2025

- moet ten minste 60% van de recent afgestudeerden binnen beroepsonderwijs en -opleiding tijdens hun opleiding de kans krijgen om te leren op de werkplek;
- moet ten minste 47% van de volwassenen in de leeftijdscategorie 25-64 jaar in de laatste 12 maanden aan leeractiviteiten hebben deelgenomen.

Tegen 2030

- moet het percentage 15-jarigen die zwak presteren voor lezen, rekenen en exacte vakken minder dan 15% bedragen;
- moet het percentage leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs met ontoereikende beheersing van digitale vaardigheden minder dan 15% bedragen;
- moet ten minste 96% van de kinderen tussen 3 jaar en de beginleeftijd voor verplicht basisonderwijs deelnemen aan voorschoolse en vroegschoolse educatie en opvang;
- mag minder dan 9% van de leerlingen onderwijs en opleiding voortijdig verlaten;
- moet ten minste 45% van de 25- tot 34-jarigen een diploma hoger onderwijs hebben.

[De resolutie van de Raad over de Europese Onderwijsruimte](#)

[De website van de Europese Onderwijsruimte](#)

2.4.1 Education and Training Monitor 2024

De onderwijs- en opleidingsmonitor is een vergelijkend rapport met een EU-brede analyse van onderwijs- en vormingssystemen en een rapport per land. Het vergelijkend rapport geeft een overzicht van de vooruitgang in het bereiken van de gestelde doelen binnen de Europese Onderwijsruimte.

27 november 2024

De editie van 2024 zoomt in op duurzaamheid. Ze bouwt voort op de Aanbeveling van de Raad (2022) over [learning for the green transition and sustainable development](#) en een nieuw conceptueel kader voor het monitoren van duurzaamheidsonderwijs. Het rapport is ook gebaseerd op de Resolutie van de Raad (2021) over *a strategic framework for European cooperation in Education and training towards the European Education Area*.

Daarnaast zoomt het rapport zoals gewoonlijk in op de vooruitgang op Europees en landelijk niveau op vlak van de EU-targets voor 2025 en 2030. De belangrijkste bevindingen voor de hele Unie:

- De instroom in voorschools onderwijs is afhankelijk van de beleidsmaatregelen die genomen worden om instroom te verhogen.
- Vroegtijdig schoolverlaten vermindert in het algemeen, maar blijft hoog bij specifieke risicogroepen (zoals leerlingen met een migratieachtergrond of specifieke noden).
- Er is een recordhoge onderprestatie op vlak van basisvaardigheden bij 15-jarigen.

- De vooruitgang op vlak van werkplekieren vertoont de hoogste variabiliteit tussen de landen.
- Er zijn steeds meer studenten in het hoger onderwijs, maar die stijging is niet te zien in domeinen zoals ICT.
- De data i.v.m. leermobiliteit in het hoger onderwijs is onvolledig. De cijfers tonen aan dat er nog te weinig gebruik van wordt gemaakt en dat er sprake is van een imbalanced student mobility
- Het aantal volwassenen in onderwijs neemt maar traag toe, vooral bij de target groups.

De belangrijkste bevinden op vlak van de targets voor België:

- België heeft de EU-streefdoelen voor deelname aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang overtroffen.
- De prestaties van leerlingen op het gebied van basisvaardigheden blijven afnemen, met name onder de best presterende leerlingen. De socio-economische status en de migratieachtergrond zijn sterke voorspellende factoren voor de prestaties.
- België voert de Europese aanbevelingen inzake leermobiliteit (hoger onderwijs) uit, maar het aantal uitgaande studenten ligt onder het EU-gemiddelde.
- Er nemen steeds minder volwassenen deel aan een leven lang leren.

België behaalt de targets op vlak van basisvaardigheden, werkplekieren in beroepsonderwijs- en opleiding en volwassenonderwijs nog niet.

[De onderwijs- en opleidingsmonitor](#)

[De monitor voor België](#)

2.4.2 Interimevaluatie van de Europese Onderwijsruimte

Mei 2025

De evaluatie bekijkt de ontwikkelingen tot nu toe (2021-2024) en legt de basis voor het verder verfijnen van de strategische doelstellingen van de Europese Onderwijsruimte (EEA) voor de volgende periode (2026-2030).

De evaluatie werd uitgevoerd volgens een volledig participatieve aanpak, waarbij belanghebbenden en de bredere onderwijs- en opleidingsgemeenschap actief betrokken waren. In totaal werden via open en gerichte raadplegingsrondes meer dan 1.000 bijdragen verzameld.

De evaluatie bevestigt de meerwaarde van de Europese Onderwijsruimte (EEA) bij het:

- bevorderen van overeenstemming tussen lidstaten over EU-doelstellingen;
- stimuleren van gezamenlijke prioriteiten;
- ondersteunen van nationale hervormingen in onderwijs en opleiding;
- beter benutten van EU-financiering;
- versterken van de Europese dimensie van onderwijs.

Hoewel er vooruitgang is geboekt, blijven er grote uitdagingen bestaan. Om de impact verder te vergroten, doet de evaluatie aanbevelingen om:

- de prioriteiten te actualiseren;
- sterkere verbanden te leggen tussen sectoren en beleidsdomeinen;
- de monitoring te verbeteren om besluitvorming beter te kunnen baseren op feiten en gegevens.

[Het rapport](#)

2.5 Raad van ministers van Onderwijs

2.5.1 Raad van mei 2025

Op 12 mei 2025 kwamen de ministers van Onderwijs samen om verschillende topics te bespreken, waaronder de rol van de *Union of Skills* in het versterken van de Europese Onderwijsruimte (EEA).

De ministers bespraken hoe de Unie en de EEA elkaar het beste kunnen aanvullen bij het waarborgen van hoogwaardig en inclusief onderwijs en opleiding voor alle lerenden, met aandacht voor het vermijden van overlap en onnodige administratieve lasten.

Zij bespraken welke kernelementen van de *Union of Skills* prioriteit moeten krijgen ter ondersteuning van de doelstellingen van de EEA en verkenden mogelijkheden om de *governance* te vereenvoudigen voor meer samenhang en snellere besluitvorming.

Hogeronderwijspakket

Als onderdeel van het hogeronderwijspakket heeft de Raad een aanbeveling aangenomen over een Europees systeem voor kwaliteitsborging en erkenning in het hoger onderwijs en een resolutie goedgekeurd over een Europees gezamenlijk diplomalabel en de volgende stappen richting een mogelijk gezamenlijk Europees diploma.

De aanbeveling richt zich op het verbeteren van de kwaliteitssystemen in het hoger onderwijs om vertrouwen, verantwoording en grensoverschrijdende samenwerking binnen de EU te versterken. Zij bevat een reeks criteria op basis waarvan een Europees gezamenlijk diplomalabel kan worden toegekend aan gezamenlijke programma's die via transnationale samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen uit verschillende landen – waaronder minstens twee EU-lidstaten – worden aangeboden.

De resolutie schetst de visie van de Raad voor een gezamenlijk Europees diplomalabel en stelt een actieplan in drie fasen voor, die uiterlijk in 2029 moet zijn uitgevoerd.

[De aanbeveling](#)

[De resolutie](#)

Inclusieve, leerlinggerichte praktijken in de voor- en vroegschoolse educatie en het schoolonderwijs

Er werden ook Raadsconclusies aangenomen over inclusieve, leerlinggerichte praktijken in de voor- en vroegschoolse educatie en schoolonderwijs aangenomen.

Het document benadrukt de essentiële rol van onderwijs en vorming bij het opbouwen van inclusieve en democratische samenlevingen én bij het versterken van concurrentievermogen en duurzame welvaart. Dat sluit aan bij de nieuwe *Union of Skills*-strategie, die de vaardighedenkloof in de EU wil aanpakken. Zoals in de conclusies wordt gesteld: “Zonder inclusief onderwijs is het potentieel voor innovatie en duurzame vooruitgang beperkt. Door het benutten van diverse talenten en perspectieven worden zowel sociale samenhang als concurrentievermogen versterkt.” Inclusiviteit wordt gezien als cruciaal voor volwaardige deelname aan de samenleving en de arbeidsmarkt.

De tekst bevestigt de EU-verplichtingen en doelstellingen van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, het VN-Kinderrechtenverdrag, de Europese pijler van sociale rechten en de Europese Onderwijsruimte – allemaal gericht op de ontwikkeling van inclusieve onderwijs- en opleidingssystemen.

De conclusies leggen de nadruk op enkele kernboodschappen:

- Het belang van voor- en vroegschoolse educatie (ECEC) en schoolonderwijs bij het tegengaan van vroege sociale ongelijkheden, het ondersteunen van de brede ontwikkeling van kinderen en het bijdragen aan maatschappelijk welzijn. ECEC wordt erkend als cruciale basis voor inclusief leren.
- De waarde van niet-formeel inclusief onderwijs voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden en het bevorderen van sociale inclusie.
- Een duidelijke oproep om alle kinderen in reguliere klassen op te nemen, met passende ondersteuning afgestemd op hun individuele leerbehoeften.
- Het belang van leraren en onderwijsprofessionals, inclusief in de ECEC-sector, bij het inclusiever maken van onderwijssystemen. Voortdurende professionele ontwikkeling, ook in het gebruik van ondersteunende technologie, wordt als essentieel benadrukt.

Die conclusies benadrukken de aangehouden inzet van de Europese Unie om inclusieve leeromgevingen te creëren die alle lerenden versterken en gelijke kansen bevorderen – en ze zijn tegelijk een krachtige oproep aan de lidstaten actie te ondernemen.

[De Raadsconclusies](#)

2.5.2 Raad van 25 november 2024

[Aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hoger onderwijs](#)

De Raad heeft een aanbeveling aangenomen waarin de EU-landen worden aangemoedigd om loopbanen in het hoger onderwijs aantrekkelijker en duurzamer te maken. De aanbeveling benadrukt de noodzaak om de diversiteit in academische loopbanen te erkennen en benadrukt het belang van het waarderen van zowel onderwijs als onderzoek.

De aanbeveling bevat ook maatregelen om professionals in het hoger onderwijs aan te moedigen deel te nemen aan een breder scala van loopbaangerelateerde activiteiten, waaronder cross-border onderwijsactiviteiten.

Het is de eerste aanbeveling uit de blauwdruk voor het Europese Diploma die wordt goedgekeurd.

[De aanbeveling](#)

[Blauwdruk voor het Europees Diploma](#)

[Toekomstbestendige vaardigheden en concurrentievermogen stimuleren via hoger onderwijs](#)

De Europese ministers hielden een oriënterend debat over het bevorderen van toekomstbestendige vaardigheden en het versterken van het concurrentievermogen via hoger onderwijs. Het debat bouwde voort op de aanbevelingen van het Draghi-rapport en benadrukte de noodzaak om beter in te spelen op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt door de vaardigheidskloof te verkleinen.

Ze benadrukten ook het belang van investeringen in hoger onderwijsinstellingen als motor voor het concurrentievermogen van de EU, het belang van digitale vaardigheden en onderwijs met focus op duurzaamheid, en het belang van het afstemmen van opleidingen op de behoeften van de arbeidsmarkt.

[De achtergrondnota](#)

[Het debat](#)

Strategische partnerschappen in onderwijs

De Raad heeft conclusies over strategische partnerschappen in onderwijs en vorming aangenomen. Daarin wordt gewezen op de voordelen van strategische partnerschappen voor het concurrentievermogen van Europa en worden de lidstaten verzocht dergelijke partnerschappen op transnationaal, nationaal, regionaal en lokaal niveau te bevorderen.

In zijn conclusies beveelt de Raad de Commissie ook aan om strategische partnerschappen en transnationale samenwerking op te zetten op het gebied van onderwijs en opleiding, via richtsnoeren en financieringsmogelijkheden.

De conclusies

2.6 Overzicht van aanbevelingen, conclusies en resoluties van de Raad

- [Raadsconclusies over strategische partnerschappen in onderwijs en opleiding](#) (november 2024)
- [Raadsconclusies over inclusieve, leerlinggerichte praktijken in vroegschoolse educatie en reguliere schoolvorming](#) (mei 2025)
- [Raadsaanbeveling over aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hoger onderwijs](#) (november 2024)
- [Raadsaanbeveling over een Europees stelsel voor kwaliteitsborging en erkenning in het hoger onderwijs](#) (mei 2025)
- [Resolutie van de Raad over een label voor gezamenlijke Europese diploma's en de volgende stappen voor een mogelijk gezamenlijk Europees diploma: naar een sterker concurrentievermogen en aantrekkelijker hoger onderwijs in Europa](#) (mei 2025)

2.7 Herning-verklaring over aantrekkelijk en inclusief VET-onderwijs voor meer concurrentiekracht en kwalitatieve jobs 2026-2030

12 september 2025

De Europese ministers verantwoordelijk voor beroepsonderwijs en -opleiding (VET) kwamen op 12 september bijeen in Herning, Denemarken, waar zij de “Verklaring van Herning over aantrekkelijk en inclusief beroepsonderwijs en -vorming voor meer concurrentiekracht en kwaliteitsbanen 2026–2030” hebben ondertekend.

De verklaring richt zich op de verdere ontwikkeling van het Europese beleid voor vaardigheden, in het licht van de digitale en groene transitie en de noodzaak om de economische concurrentiekracht en de kwaliteit van werk te versterken.

De nieuwe verklaring vormt een strategische voortzetting van de Verklaring van Osnabrück uit 2020 en bouwt voort op meer dan twintig jaar Europese samenwerking sinds de start van het Kopenhagenproces in 2002.

De verklaring benadrukt een aantal gemeenschappelijke prioriteiten voor de VET-stelsels in Europa, waaronder:

- Kwaliteit en relevantie: zorgen dat beroepsonderwijs en -opleiding beter aansluiten op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt, met bijzondere aandacht voor de digitale, groene en demografische transitie.

- Samenwerking met belanghebbenden: het versterken van de rol van sociale partners en andere betrokken actoren bij de vormgeving van het beroepsonderwijs.
- Aantrekkelijkheid en inclusie: het bevorderen van gelijke toegang tot beroepsonderwijs voor alle lerenden – jongeren, volwassenen en kwetsbare groepen.
- Mobiliteit en samenwerking: het stimuleren van grensoverschrijdende uitwisseling van studenten en personeel om onderling leren en innovatie te bevorderen.

Voor regio's en lokale overheden benadrukt de Herning-verklaring het belang van beroepsonderwijs en -opleiding als instrument om in te spelen op sociale en economische uitdagingen. Daarnaast biedt zij een kader dat richting kan geven aan toekomstig beleid en initiatieven op regionaal niveau.

2.8 Erasmus+

2.8.1 Voorstel voor het nieuwe Erasmus+-programma

Op 16 juli 2025 presenteerde de Europese Commissie haar voorstel voor het Erasmus+-programma voor de periode 2028–2034. Het nieuwe programma heeft tot doel leermobiliteit voor iedereen te bevorderen en de capaciteit in onderwijs, opleiding, vorming en sport verder te versterken.

De Europese Commissie wil voor de periode 2028–2034 meer geld uittrekken voor Erasmus+. Het budget zou stijgen van ongeveer €26 miljard nu (2021–2027) naar ongeveer €40,8 miljard.

In het voorstel zal de structuur van het programma bestaan uit twee pijlers, leermogelijkheden voor iedereen (*learning opportunities for all*) en ondersteuning bij capaciteitsopbouw (*capacity building support*). Dat vervangt de structuur van Key Actions 1, 2 en 3. De twee pijlers zullen het volgende inhouden:

- Pijler 1: leermogelijkheden: *learning mobility and volunteering opportunities*. Daaronder vallen mobiliteit en vrijwilligerswerk, sport en acties rond Europese integratie, burgerschap, fundamentele waarden en taal. Het andere onderdeel, *Talent and excellence development opportunities*, is gericht op talentontwikkeling via beurzen, Erasmus Mundus, Jean Monnetacties en -instellingen. In dit onderdeel doet de Commissie een nieuw voorstel voor Erasmus+ studiebeurzen in strategische velden, ook in gezamenlijke programma's.
- Pijler 2: capaciteitsopbouw: met een onderdeel gericht op partnerschappen voor excellentie en innovatie, die onder andere voortborduren op de Europese Universiteitenallianties, centra voor beroepsonderwijs (CoVE) en de *Teacher Academies*. Ook stelt de Commissie voor om Europese Scholenallianties op te zetten, voor samenwerking tussen scholen. Daarnaast ondersteunt deze pijler beleidsontwikkeling op gebied van vaardigheden en levenslang leren, zoals onder meer het EQF, EQAVET, ENIC-NARIC's en moet het synergiën vormen met andere EU-programma's.

In het vorige programma werd de nadruk gelegd op onderwijs en inclusie. In het nieuwe programma legt de Commissie de nadruk op vaardigheden en levenslang leren voor de Europese concurrentiekracht. Zo legt ze sterkere verbinding met het ondersteunen van Europese beleidskaders zoals de *Union of Skills*, het *Competitiveness Compass* en de *Clean Industrial deal*. Vaardigheden op het gebied van AI, cyberveiligheid, duurzaamheid en STEM worden expliciet benoemd.

Om overlap te vermijden, wordt het Europees Solidariteitskorps volledig geïntegreerd in Erasmus+. Zo krijgen jongeren en organisaties die financiering zoeken, één centraal aanspreekpunt en betere toegang tot levenslang leren en sociale inclusie. Subsidies moeten zoveel mogelijk verstrekt

worden via vereenvoudigde kostenopties zoals lumpsum- of forfaitaire bedragen. Daarnaast geeft de Commissie uitvoerende partijen zoals nationale agentschappen duidelijke richtlijnen om administratieve lasten te beperken.

2.8.2 Evaluatie Erasmus+

15 juli 2025

De Europese Commissie publiceerde de tussentijdse evaluatie van het Erasmus+-programma 2021-2027 en de eindevaluatie van het programma 2014-2020. Het rapport biedt een overzicht van de impact, de Europese meerwaarde, de doeltreffendheid en de blijvende relevantie van Erasmus+ voor individuen, organisaties en onderwijs- en opleidingsstelsels in de periode 2014-2020 en 2021-2023.

De belangrijkste bevindingen van het rapport zijn:

- Erasmus+ heeft sterke en blijvende voordelen opgeleverd voor individuen, organisaties en de systemen voor onderwijs, vorming, jeugd en sport – variërend van betere studieprestaties tot hechtere samenwerking en een gedeeld gevoel van Europese verbondenheid.
- Deelnemers verbeterden vaardigheden, zoals kritisch denken, veerkracht en leervermogen. Zij rapporteerden stevast betere resultaten dan niet-deelnemers. 84% van de onderwijsmedewerkers verklaarde dat ze dankzij hun mobiliteit over betere vaardigheden beschikten voor hun baan.
- Ondanks de COVID-19-pandemie namen in de periode 2014-2020 meer dan 6,2 miljoen mensen deel, en in 2021-2023 circa 1,6 miljoen aan het Erasmus+-programma.
- Het programma is inclusiever geworden: het aandeel van deelnemers uit kansengroepen steeg van 10% naar 15%.

Hoewel Erasmus+ als kostenefficiënt wordt beschouwd (gemiddeld €22 per dag voor lerenden), blijft de financiering ontoereikend: tussen 2021 en 2023 zijn er meer dan 29 400 kwalitatieve projecten afgewezen wegens budgettaire beperkingen (een tekort van 5 miljard euro). De Commissie erkent de nood aan vereenvoudiging van procedures en betere ondersteuning van kleine organisaties.

Het rapport voor Vlaanderen werd opgemaakt door Idea Consult en is op 31 maart 2024 gepubliceerd.

[Het rapport](#)

[Het rapport voor Vlaanderen](#)

2.8.3 Werkprogramma 2025

14 oktober 2024

De Europese Commissie heeft het Erasmus+-werkprogramma bekendgemaakt. Daarin worden de prioriteiten en calls van het komende jaar aangekondigd. De Europese Commissie wil in 2025 ruim 4,9 miljard euro besteden aan het verbeteren van Erasmus+. Dat is het hoogste jaarbudget ooit.

De Commissie maakt opnieuw geld vrij voor de samenwerkingsprojecten van de Erasmus+-vlaggenschipinitiatieven. De Europese Universiteiten ontvangen 14 miljoen euro om het pad naar een European Degree te verkennen. Voor Erasmus Mundus maakt de Commissie net als vorig jaar 130 miljoen vrij met een extra 23 miljoen voor regio's buiten Europa. De *Centres of Vocational Excellence* (CoVE's) ontvangen met 60 miljoen iets meer dan in 2024. Het werkprogramma bevat

ook weer het programma Erasmus+ *Teacher Academies*, dat lerarenopleidingen in Europa moderniseert. Daarvoor stelt de Commissie 25 miljoen euro beschikbaar.

[Het werkprogramma](#)

[Het overzicht van de oproepen](#)

2.9 Rapporten

2.9.1 Investing in Education 2025

27 augustus 2025

Investing in Education is het jaarlijkse verslag van het *Learning Lab on Investing in Quality Education and Training* van de Europese Commissie. Het rapport biedt nieuwe inzichten in de effectiviteit en efficiëntie van investeringen in onderwijs. Daarnaast geeft het een overzicht van recente ontwikkelingen in onderwijsinvesteringen binnen de EU-lidstaten.

Het rapport wijst erop dat onderwijs de motor is van economische veerkracht. Recente onderzoeken tonen aan dat hogere basisvaardigheden leiden tot sterkere economische groei, waardoor onderwijs een strategisch economisch kapitaal vormt. Het aanpakken van onderwijsongelijkheid is essentieel om gelijke kansen tussen generaties te bevorderen en het volledige economische potentieel te benutten. Uit het rapport blijkt dat in landen met kleinere inkomensverschillen het schoolsucces van kinderen minder afhankelijk is van de opleidingsachtergrond van hun ouders.

Investeren in onderwijs is bovendien van groot belang in het licht van de demografische veranderingen in Europa. Volgens het rapport zullen Europese landen, gezien de verwachte ontwikkelingen in bevolking en financiering, tegen 2030 aanzienlijk meer per leerling investeren. Dat biedt kansen om te investeren in kwaliteitsverbeteringen, zoals gemoderniseerde leerplannen, versterkte lerarenopleidingen, betere arbeidsomstandigheden voor leraren en een effectievere integratie van geavanceerde technologie in de klas.

Kwaliteitsvol onderwijs kan zo bijdragen aan het verminderen van vaardighedentekorten en helpen de gevolgen van de demografische krimp op te vangen.

[Het rapport](#)

2.9.2 Eurograduate 2022: Careers, competences and values of European higher education graduates in 2022

17 september 2025

Eurograduate is een Europese enquête die bij afgestudeerden peilt naar hoe hun studietijd hun loopbaan en leven beïnvloedt. De pilot, uitgevoerd in een aantal Europese landen, verzamelt gegevens over zaken als tevredenheid over de studie en over mobiliteit, financiële situatie en carrières na afstuderen. De resultaten helpen om verschillen tussen onderwijssystemen in Europa te vergelijken en te bepalen hoe hoger onderwijs beter kan voorbereiden op werk en maatschappelijke deelname.

Belangrijkste bevindingen:

- Werkgelegenheid onder afgestudeerden: Ongeveer 90% van de afgestudeerden heeft vijf jaar na afstuderen werk, wat wijst op een sterke koppeling tussen hoger onderwijs en de arbeidsmarkt.
- Afstemming tussen opleiding en werk: Circa 66% van de afgestudeerden werkt op een niveau en in een vakgebied dat aansluit bij hun opleiding. Dat duidt erop dat hogeronderwijsinstellingen studenten goed voorbereiden op de arbeidsmarkt.
- Innovatieve onderwijsmethoden: Er is een duidelijke verschuiving richting meer innovatieve lesvormen, zoals probleemgestuurd leren, die studenten helpen een bredere waaier aan vaardigheden te ontwikkelen.
- Sterke vooruitzichten voor STEM-afgestudeerden: Afgestudeerden in *science, technology, engineering en mathematics* (STEM) – vooral in informatica (ICT) en techniek – genieten de hoogste salarissen en werktevredenheid. Zij behoren, samen met afgestudeerden in gezondheidszorg en onderwijs, tot de groepen met het laagste werkloosheidsrisico en de beste aansluiting tussen opleiding en beroep.
- Duurzaamheid in het onderwijs: Milieuduurzaamheid krijgt steeds vaker een plaats in de curricula. Afgestudeerden tonen een grote bewustwording rond klimaatverandering: meer dan 70% is ervan overtuigd dat die voornamelijk door menselijk handelen wordt veroorzaakt.

[Het rapport](#)

2.9.3 Key data on early childhood education and care in Europe 2025

Januari 2025 – Eurydice

Dit rapport heeft als doel om toegankelijk, inclusief en kwalitatief onderwijs en opvang te bieden aan jonge kinderen (*early childhood education and care*, ECEC) . Het eerste deel van het rapport bevat indicatoren over toegang, bestuur, financiering, personeel, curricula en monitoring, en laat zien hoe deze gebieden met elkaar verbonden zijn. Nieuwe toevoegingen ten opzichte van de vorige editie zijn onder meer inzichten in inclusie, financiering, arbeidsomstandigheden en salarissen van het personeel. Het gedeelte over het curriculum behandelt nu ook onderwerpen als duurzaamheidsonderwijs, digitale bewustwording en veiligheid, en vroeg vreemdetalenonderwijs, om aan te sluiten bij de veranderende behoeften van jonge kinderen.

Het tweede deel van het rapport biedt een nationaal perspectief, met informatiefiches waarin de belangrijkste kenmerken van elk ECEC-systeem worden beschreven, inclusief structuurdiagrammen voor een duidelijk overzicht.

Enkele bevindingen:

- In Europa zijn er aanzienlijke verschillen in de leeftijd waarop kinderen gegarandeerd toegang hebben tot vroegschoolse educatie en kinderopvang. Slechts zes EU-lidstaten (Denemarken, Duitsland, Estland, Slovenië, Finland en Zweden) en Noorwegen hebben geen ECEC-kloof. Zij garanderen een plaats voor elk kind rond het einde van het ouderschapsverlof van de ouders.
- Ondanks een daling van het aantal kinderen in Europa, zijn de uitgaven voor ECEC toegenomen.
- Participatie aan ECEC in Europa blijft laag voor kinderen onder de drie jaar.
- Slechts enkele landen garanderen universele toegang tot gratis vroegschoolse educatie en kinderopvang (ECEC) vanaf de jongste leeftijd. In plaats daarvan hebben veel landen gerichte beleidsmaatregelen en initiatieven ingevoerd om de toegang tot ECEC voor kinderen en gezinnen te bevorderen.
- In de meeste lidstaten worden onderwijs aan jonge kinderen en buitenschoolse opvang apart georganiseerd
- Er zijn grote verschillen tussen de landen in het vereiste diploma voor personeel van ECEC.

- Een kwart van de onderwijssystemen hebben geen curriculum voor de jongste leeftijdsgroep.

[De publicatie](#)

2.9.4 Report on the outcomes and transformational potential of the European Universities initiative

Januari 2025

Het rapport geeft de vooruitgang, de verwezenlijkingen en het transformatiepotentieel van de *European Universities* weer en lijst de uitdagingen ervan op. Er worden aanbevelingen gedaan om van het initiatief ook op de lange termijn succesvol te maken. Het rapport geeft een uitgebreide oplijsting van wat de allianties sinds hun start in 2019 hebben bereikt en hoe ze het Europees hoger onderwijs en transnationale samenwerkingsmodellen hebben veranderd.

[De publicatie](#)

2.9.5 Immersive learning: innovative pedagogies, techniques, best practices and future trends: a guide for educators

Immersief leren is een actueel thema. In 2024 worden technologieën zoals *virtual reality* (VR), *augmented reality* (AR) en *mixed reality* volop besproken. Om bij te blijven, is het belangrijk dat docenten en leerlingen begrijpen hoe die technologieën kunnen worden toegepast.

Het onderwerp sluit aan bij het Europese Digitale Onderwijsplan (2021-2027), specifiek bij het versterken van digitale vaardigheden en bij het VN-doel om inclusief en kwalitatief onderwijs te bevorderen.

Het document biedt docenten praktische tools, technieken en inspiratie om immersief leren in hun onderwijs te integreren. Het verkent pedagogische en ontwerpprincipes, deelt Europese best practices en biedt inzichten in trends en aanbevelingen voor de toekomst.

[De publicatie](#)

2.9.6 Shaping learning and skills for Europe

Mei 2025 – Cedefop

Vijftig jaar na de oprichting blikt Cedefop terug op de evolutie van het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding (VET) in Europa en schetst het een nieuwe visie voor de toekomst. Hoewel de EU sterke fundamenten heeft gelegd voor het initiële beroepsonderwijs, blijven er belangrijke uitdagingen bestaan op het vlak van volwasseneneducatie, vaardighedentekorten en de betere integratie van VET in bredere strategische beleidsdoelen.

De publicatie pleit daarom voor een verschuiving van een traditioneel VET-beleid naar een breder, geïntegreerd kader voor beroepsonderwijs en vaardighedenontwikkeling (VET-S). Tegen de achtergrond van de digitale en groene transitie, demografische veranderingen en geopolitieke onzekerheden, benadrukt het de noodzaak voor de EU om te investeren in inclusieve en toekomstbestendige leersystemen die productiviteit, gelijkheid en strategische autonomie versterken.

[De publicatie](#)

1 Algemeen beleid

In 2022 kwamen de onderwijsministers van de OESO-landen samen op de ministeriële meeting van het *Education Policy Committee*. In de [Declaration on Building Equitable Societies Through Education](#) schoven ze gelijke kansen in en door onderwijs naar voren als een belangrijk thema in de werking van de OESO.

De OESO ontwikkelt verschillende indicatoren en thematische analyses die focussen op gelijke kansen in onderwijs, bekeken via verschillende invalshoeken: zoals leraren, levenslang leren en gelijkekansenbeleid zelf. Het moet een rode draad zijn binnen het *Education Policy Committee*, *Centre for Educational Research and Innovation*, PISA en TALIS).

Tussentijds worden syntheses gemaakt op de jaarlijkse (ambtelijke) *Education Policy Reform Dialogues*.

2 Education at glance 2025

Education at a Glance is een internationaal referentierapport dat een overzicht biedt van de stand van het onderwijs wereldwijd. Het bevat uitgebreide gegevens over de structuur, financiering en prestaties van onderwijssystemen in de OESO-lidstaten en partnerlanden.

De editie *Education at a Glance 2025* richt zich in het bijzonder op het hoger onderwijs. Het rapport onderzoekt onder meer de opleidingsniveaus, verschillen in arbeidsmarktsucces per studierichting, afstudeerpercentages en de vaardigheden van volwassenen met een hogeronderwijsdiploma.

Een extra hoofdstuk presenteert de resultaten van het *Survey of Adult Skills 2023* (PIAAC) en koppelt die aan andere relevante indicatoren.

Het opleidingsniveau blijft hoog, maar ongelijke kansen blijven bestaan

Niet iedereen krijgt gelijke kansen om hoger onderwijs te volgen, waardoor sommige jongeren die daar baat bij zouden hebben, achterblijven. In alle landen hebben kinderen uit sociaal kwetsbare gezinnen aanzienlijk minder kans op hoger onderwijs dan jongeren uit meer bevoorrechte milieus. Binnen de OESO heeft gemiddeld slechts 26% van de jonge volwassenen van wie de ouders geen diploma secundair onderwijs hebben, een diploma hoger onderwijs, tegenover 70% van de jongeren met minstens één ouder met een hogeronderwijsdiploma. In Vlaanderen gaat dat over 35% tegenover 76%.

Verbetering van voltooiingspercentages in het hoger onderwijs

Nieuw verzamelde gegevens uit meer dan 30 OESO- en partnerlanden laten zien dat slechts 43% van de nieuwe instromers in bacheloropleidingen binnen de nominale studieduur afstudeert; dat stijgt naar 59% na één extra jaar en 70% na drie extra jaren. De voltooiingspercentages liggen vooral bij mannen laag: slechts 63% behaalt een bachelordiploma binnen drie jaar na de verwachte einddatum, tegenover 75% bij vrouwen. In Vlaanderen studeert 32% af voor het einde van de normale studieduur, 54% na één extra jaar en 76% na drie extra jaren.

Beleidsopties om de voltooiingspercentages te verhogen, zijn onder meer het versterken van studievoorbereiding en loopbaanbegeleiding in het secundair onderwijs, en het ontwerpen van hogeronderwijsprogramma's met duidelijke leerlijnen en gerichte ondersteuning die studenten stap voor stap richting diploma leiden. Daarnaast kan het toekennen van kwalificaties voor afzonderlijk verworven vaardigheden – ook als de volledige opleiding niet is afgerond – mensen helpen hun competenties aan werkgevers te tonen, waardoor gedeeltelijke afronding van hogeronderwijsprogramma's meer waarde krijgt.

[Voorbij formele diploma's: de uitdaging van de vaardigheidskloof](#)

Hoewel cijfers over opleidingsniveau en studiesucces waardevolle informatie geven over de prestaties van onderwijssystemen, is het uiteindelijk belangrijker dat lerenden over de juiste vaardigheden beschikken. Ondanks een stijging van het gemiddeld opleidingsniveau zijn de lees- en rekenvaardigheden van volwassenen in de meeste OESO-landen tussen 2012 en 2023 gelijk gebleven of zelfs achteruitgegaan. Een aanzienlijk deel van de volwassen bevolking beschikt over beperkte basisvaardigheden.

Dat maakt duidelijk dat het vergroten van toegang tot onderwijs op zich niet volstaat: onderwijssystemen moeten er ook voor zorgen dat mensen daadwerkelijk de vaardigheden ontwikkelen die ze nodig hebben om zich te kunnen ontplooiën.

[Het landenrapport voor België](#)

[De publicatie](#)

3 Education Policy Outlook 2024

De *Education Policy Outlook* is een analytisch waarnemingsinstituut dat beleidsprioriteiten en beleidsontwikkelingen volgt van alle onderwijsniveaus. Het richt zich voornamelijk op de onderwijssystemen van de OESO. Het doel is een vergelijkend inzicht krijgen in hoe het beleid evolueert en hoe het in de loop van de tijd het best kan worden geïmplementeerd of verbeterd.

Het moet de doelstellingen, zoals vastgelegd in de ministeriële *Declaration on Building Equitable Societies Through Education*, opvolgen.

Thema: Reshaping teaching into a thriving profession from ABC's to AI

25 november 2024

De *Education Policy Outlook* van 2024 heeft de leraar als thema. Verschillende landen en regio's kampen met een lerarentekort, terwijl de leerprestaties van leerlingen blijven dalen en de ongelijkheid standhoudt. In 2022 gaf bijna de helft (47%) van de schooldirecteuren in de OESO-landen aan dat een lerarentekort het onderwijs in het lager secundair onderwijs belemmerde, tegenover 29% in 2015. Door wereldwijde demografische verschuivingen, zoals een vergrijzende bevolking en lage geboortecijfers, lijkt daar niet meteen verandering te komen. Tegelijkertijd zorgen snelle technologische ontwikkelingen, vooral op het gebied van AI, voor een nieuwe manier van leven en werken.

Het rapport geeft een comparatief overzicht van de uitdagingen waar onderwijssystemen voor staan in het aantrekken, behouden en professionaliseren van leraren. Het introduceert een draaiboek voor het beleid om mee aan de slag te gaan. Het erkent het belang van

kortetermijnoplossingen, maar moedigt beleidsmakers ook aan om te werken aan een langetermijnvisie.

De belangrijkste bevindingen:

- Op vlak van het aanpakken van lerarentekorten:
 - Meer leraren aan het werk krijgen, door drempels te verminderen, herintreding te ondersteunen, gerichte tekorten aan te pakken of alternatieve routes naar het beroep voor te stellen.
 - Leraren beter toewijzen aan gebieden waar er behoefte is, door de vaardighedenmix van teams te heroverwegen (bijv. het versterken van onderwijsrollen in samenwerkingsstructuren en het herstructureren van de tijd van leraren in teams), de mobiliteit binnen en buiten het beroep te vergroten, of te zorgen voor een eerlijke verdeling van leraren.
 - Het beroep van leraar aantrekkelijker maken door loopbaanstructuren te verbeteren, relatieve salarissen en stimulansen te herzien of campagnes te ontwikkelen om de status van het beroep van leraar te verbeteren.
- Ondersteunen van kwaliteit van onderwijs in veranderende contexten
 - Leraren: De werkdruk van leerkrachten helpen beheren, o.a. door ondersteuning van AI, door het onderwijs te verbeteren met technologie en AI of door onderzoek te gebruiken om te experimenteren met de praktijk.
 - Scholen: Werken met *champion* leraren en instellingen, het bevorderen van samenwerkingen tussen onderwijzers, onderzoekers en EdTech om samen digitale tools te ontwerpen die voldoen aan de behoeften van leraren.
 - Systeem: Het inbouwen van mentorsystemen om zowel beginnende als ervaren leraren te ondersteunen, het monitoren van de ontwikkelingsbehoeften van leraren.
- Versterking van de capaciteit op het gebied van evaluatie en monitoring
 - Ontwikkelen van data-infrastructuur om besluitvorming te onderbouwen.
 - Leerkrachten en leiders in staat stellen om bij te dragen aan evidence
 - Gebruik maken van snelle en adaptieve evaluatiemodellen.

[De publicatie](#)

4 Trends in Shaping Education 2025

Trends Shaping Education is een driejaarlijks rapport dat de belangrijkste sociale, technologische, economische, ecologische en politieke krachten in kaart brengt die het onderwijs wereldwijd beïnvloeden. Het rapport nodigt beleidsmakers uit om strategisch na te denken over hoe die mondiale trends het onderwijs kunnen veranderen en hoe onderwijs kan bijdragen aan een veerkrachtige en toekomstgerichte samenleving.

De editie van 2025 geeft weer hoe het begin van de jaren 2020 werd gekenmerkt door oplopende geopolitieke spanningen en klimaatcrisis, met verstrekkende gevolgen voor migratie, energie, handel, arbeidsmarkt en beleidsprioriteiten. Wereldwijde conflicten en crisissen hebben een negatieve invloed op de gezondheid van mens en aarde, vergroten bestaande ongelijkheden en creëren nieuwe ongelijkheden.

[De publicatie](#)

5 Publicaties

5.1 Unlocking High-Quality Teaching

3 april 2025

Het rapport *Unlocking High Quality Teaching* van Schools+ is het resultaat van een gezamenlijke en voortdurende inspanning van vertegenwoordigers uit beleid, onderzoek en praktijk.

Het rapport wil meer inzicht bieden in de complexiteit van het verfijnen van onderbouwde onderwijspraktijken in scholen. Het verkent lesgeven in al zijn veelzijdigheid – als een wetenschap gebaseerd op onderzoek, als een kunstvorm die creativiteit vereist, en als een ambacht dat voortdurende samenwerking, reflectie en verbetering vraagt. Het rapport zoomt in op 20 onderwijspraktijken die bijdragen aan vijf belangrijke dimensies van kwaliteitsvol lesgeven. Op basis van uitgebreid onderzoek beschrijft het wat we al weten – en wat we nog moeten ontdekken – over elk van die praktijken. Hoewel onderzoek waardevolle inzichten biedt in wat werkt, blijkt de toepassing ervan in de dagelijkse, complexe realiteit van de klas een heel andere uitdaging.

De vijf aanbevelingen van het rapport zijn:

- Cognitieve betrokkenheid stimuleren;
- Kwalitatieve vakinhoud ontwikkelen;
- Sociaal-emotionele ondersteuning bieden;
- Interactie in de klas bevorderen;
- Formatieve toetsing en feedback inzetten.

[Het rapport](#)

5.2 Strong early childhood education and care systems for the future

31 maart 2025

In deze publicatie wordt een conceptueel kader voorgesteld om het handelen van ECEC-voorzieningen te analyseren binnen systemen waarin kinderopvang deels geprivatiseerd en vermarkt is. Het vertrekpunt is het idee van een ‘sterk’ of ‘veerkrachtig’ ECEC-systeem. Zo’n systeem wordt gedefinieerd op basis van kinderrechten en wetenschappelijk bewijs dat kwalitatief goede kinderopvang op de lange termijn voordelen oplevert voor kinderen, gezinnen en de samenleving als geheel.

Op basis van eerder onderzoek naar verschillen tussen nationale kinderopvangsystemen – zoals hun opbouw, de mix tussen publieke en private aanbieders, de manier van aansturing, financiering en regelgeving – stelt de paper dat kinderopvang moet worden gezien als een complex systeem.

Bijzondere aandacht gaat uit naar hoe zulke systemen zichzelf organiseren, met een belangrijke rol voor lokale samenwerking tussen kinderopvangorganisaties, andere sociale diensten, gemeenschappen en overheden.

[De publicatie](#)

5.3 Everybody cares about using education research sometimes

Onderwijsonderzoek speelt een belangrijke rol in het vormgeven van effectief beleid en praktijk die mensen en samenlevingen in staat stellen om te groeien in een snel veranderende wereld. Het Centre for Educational Research and Innovation (CERI) zet zich in om landen te ondersteunen met recente inzichten en toekomstgerichte benaderingen. Het project Strengthening the Impact of Education Research is een belangrijk onderdeel van die missie. Het helpt landen om onderzoek beter te benutten in beleid en praktijk door middel van onderbouwde inzichten.

Dit rapport is de derde en laatste publicatie van het project. De eerste publicatie, *Who Cares About Using Education Research in Policy and Practice?*, bracht in kaart wie er betrokken is bij het gebruik van onderzoek en via welke mechanismen. De tweede, *Who Really Cares About Using Education Research in Policy and Practice?*, ging dieper in op het ontwikkelen van een cultuur waarin onderzoek een vanzelfsprekend onderdeel is van beleid en praktijk, met concrete tools en processen om landen daarbij te helpen.

Deze laatste publicatie richt zich op de praktijk en onderzoekt hoe verschillende organisaties de brug slaan tussen onderwijsonderzoek, beleid en praktijk. Op basis van gegevens uit de OECD-enquête over kennisbenutting in het onderwijs (2023) laat het rapport zien hoe 288 zogenoemde 'kennisintermediairs' uit 34 landen zich inzetten om beleidsmakers en onderwijsprofessionals te ondersteunen bij het gebruiken van onderzoek. Denk daarbij aan onderzoeksinstituten, onderwijsinspecties, adviesbureaus en lerarenvakbonden.

Het rapport laat zien welke strategieën die organisaties hanteren, hoe zij kennis delen, en hoe effectief en impactvol deze aanpakken worden ervaren. Het biedt daarmee een rijk en genuanceerd beeld van hoe kennisbenutting internationaal vorm krijgt binnen het onderwijs.

Everybody Cares About Using Education Research in Policy and Practice Sometimes vormt de afronding van het meerjarige project en biedt waardevolle handvatten voor landen die het gebruik van onderzoek in hun onderwijsbeleid en -praktijk willen versterken. Het is bedoeld als inspiratie voor beleidsmakers, professionals, onderzoekers en andere betrokkenen die samen willen bouwen aan beter, op evidence-informed onderwijs.

[De publicatie](#)

1 GEM-rapport: Leadership in Education

Het thema van het 2024/5 GEM report is leiderschap in het onderwijs.

Belangrijkste bevindingen:

- Er is een tekort aan goed opgeleide schoolleiders die uitblinken in de vier dimensies van leiderschap (*set expectations, focus on learning, foster collaboration and develop people*).
- Goede schoolleiders zorgen voor betere leeruitkomsten bij leerlingen, betere onderwijspraktijk en zorgen ervoor dat hun scholen gezond, veilig en inclusief zijn.
- Effectief schoolleiderschap heeft nood aan eerlijke aanwervingsprocedures, vertrouwen en groeikansen. Schoolleiders hebben nood aan een goede opleiding. Een goede leraar is niet zomaar een goede schoolleider.
- Er worden te veel eisen gesteld aan operationele taken. Schooldirecteuren moeten genoeg tijd hebben om een visie te ontwikkelen.
- Het delen van leiderschap door de hele school creëert collaboratieve leeromgevingen.

Daarnaast monitort het rapport ook de vooruitgang van de Sustainable Development Goals, in het bijzonder SDG4. Een opvallend cijfer is dat van de wereldwijde populatie van voortijdige schoolverlaters: in bijna tien jaar is dat percentage met slechts 1% afgenomen.

[Het rapport](#)

2 Addressing violent pasts through education: a policy guide

2 oktober 2025

UNESCO publiceerde een nieuwe leidraad over onderwijs rond gewelddadige geschiedenissen. De gids benadrukt de rol van onderwijs bij het bevorderen van inzicht in complexe historische gebeurtenissen, het bewustmaken van de oorzaken en gevolgen van geweld en het aanwakkeren van de verantwoordelijkheid van leerlingen als actoren voor verandering, met het oog op verzoening en conflictpreventie.

De leidraad bouwt voort op UNESCO's programma voor mondiale burgerschapseducatie en de Aanbeveling inzake onderwijs voor vrede, mensenrechten en duurzame ontwikkeling (2023). Hij schetst de pedagogische benaderingen, principes, strategieën en praktijkvoorbeelden om onderwijs over gewelddadige geschiedenissen op een constructieve en verbindende manier te integreren in nationale en lokale onderwijssystemen.

[De publicatie](#)

3 A practical guide to embed culture and the arts into education

29 september 2025

In 2024 hebben de lidstaten van Unesco een nieuw kader vastgelegd voor de wereldwijde versterking van kunst- en cultuureducatie. Dat gebeurde tijdens de Wereldconferentie in Abu Dhabi. Het framework is het resultaat van twee jaar overleg en onderhandelingen en bouwt voort op de Lissabonroutekaart (2006), de Seoul-agenda (2010) en de Mondiacult-verklaring van Mexico (2022).

Ter ondersteuning van dat nieuwe kader publiceerde UNESCO de *Implementation Guidance for the UNESCO Framework for Culture and Arts Education*. Die gids vertaalt de afspraken uit het raamwerk naar praktische richtlijnen en aanbevelingen voor beleidsmakers, onderwijsprofessionals en culturele organisaties. Hij benadrukt dat cultuur en kunst een integraal onderdeel vormen van inclusief, rechtvaardig en kwaliteitsvol onderwijs, en essentieel zijn om creativiteit, kritisch denken en respect voor culturele diversiteit te stimuleren.

De gids bepleit een holistische benadering, waarbij cultuur en kunst worden geïntegreerd in formeel, niet-formeel en informeel onderwijs, gedurende het hele leven. Hij bevat ook goede praktijken uit 52 landen en handvatten om beleidsmaatregelen, curricula en leeromgevingen te ontwikkelen die aansluiten bij nationale contexten.

Samen vormen het framework en de *Implementation Guidance* een belangrijke stap in de wereldwijde inspanning om onderwijs te herdenken en cultuur en kunst centraal te plaatsen in een transformatieve visie op leren voor iedereen.

[Kader voor kunst- en cultuureducatie](#) (2024)

[De publicatie](#) (2025)

4 Homeschooling through a human rights lens

25 september 2025

Dit UNESCO-rapport onderzoekt de wereldwijde toename van huisonderwijs (*homeschooling*) vanuit een mensenrechtenperspectief. Hoewel huisonderwijs steeds vaker voorkomt, is het op internationaal niveau nauwelijks in kaart gebracht, vooral wat betreft de implicaties voor het recht op onderwijs. De uiteenlopende contexten, motieven en regelgevingen maken het een moeilijk te vergelijken fenomeen, maar volgens UNESCO blijft het de verantwoordelijkheid van de overheid om het recht op onderwijs in alle onderwijsvormen te waarborgen.

Het rapport wijst erop dat het internationaal mensenrecht huisonderwijs niet expliciet vermeldt, maar dat de bestaande rechten en verplichtingen rond onderwijsvoorziening er ook op van toepassing zijn. Het onderzoekt hoe het recht op onderwijs kan worden gegarandeerd binnen huisonderwijs en bespreekt spanningen tussen vrije onderwijskeuze en de noodzaak van kwaliteitsborging en verantwoording.

Gebaseerd op onderzoek, literatuurstudies, bijdragen van experts en lidstaten, geeft het rapport een overzicht van wetgeving, beleid en praktijk rond huisonderwijs in diverse landen met uiteenlopende reguleringskaders. Hoewel het, door het gebrek aan data, geen volledig mondiaal beeld kan schetsen, levert het verkennende inzichten die beleidsmakers en andere belanghebbenden kunnen gebruiken.

Het rapport maakt deel uit van UNESCO's bredere *Initiative on the Evolving Right to Education* en benadrukt het belang van een juridische benadering die vrijheid van keuze in evenwicht brengt met de staatsplicht om kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen te garanderen.

[Het rapport](#)

5 AI in education: protecting the rights of learners

4 september 2025

Dit rapport belicht hoe de digitalisering van het onderwijs, versneld door de pandemie en de opkomst van generatieve AI, het leren wereldwijd verandert. Hoewel dat nieuwe kansen biedt voor toegankelijk en gepersonaliseerd onderwijs, ontstaan ook risico's op ongelijkheid, privacyproblemen en ethische uitdagingen.

Met nog altijd 2,6 miljard mensen zonder internettoegang waarschuwt UNESCO voor een groeiende digitale en AI-kloof, vooral ten nadele van kwetsbare groepen. Het rapport roept op tot een mensgerichte, op juridische aanpak die technologie inzet om het recht op onderwijs voor iedereen te versterken, niet te ondermijnen.

[De publicatie](#)

6 AI and the future of education. Disruptions, dilemmas and directions

2 september 2025

Deze UNESCO-publicatie onderzoekt de invloed van artificiële intelligentie op onderwijs en de ongelijkheid die daarmee gepaard gaat. Terwijl AI leren en lesgeven wereldwijd verandert, blijft een groot deel van de bevolking zonder toegang tot digitale infrastructuur en geavanceerde systemen.

De bundel, met bijdragen van internationale experts, verkent de ethische, filosofische en pedagogische vraagstukken rond AI en roept op tot een inclusieve en rechtvaardige benadering. Aansluitend bij UNESCO's eerdere richtlijnen over AI en onderwijs bepleit hij een wereldwijde dialoog over curriculum, beleid en ethiek, met mensenrechten en gelijke kansen als kern.

[De publicatie](#)

7 Languages matter: global guidance on multilingual education

De 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling belooft dat niemand wordt buitengesloten. Toch hebben wereldwijd nog altijd meer dan een kwart miljard leerlingen geen toegang tot onderwijs in een taal die ze goed begrijpen. Dat versterkt de wereldwijde leercrisis en belemmert op economische groei en duurzame ontwikkeling.

Taaldiversiteit is een kenmerk van onze wereld: er worden meer dan 7.000 talen gesproken. Door zowel binnenlandse als internationale migratie is de taaldiversiteit in steden en klaslokalen

toegenomen. Tegelijkertijd biedt de digitale revolutie nieuwe kansen om meerdere talen op een efficiënte en betaalbare manier te integreren in het onderwijs, bijvoorbeeld via digitale leermiddelen.

Decennialang onderzoek toont aan dat onderwijs in de moedertaal – zeker in de vroege leerjaren – leidt tot betere leerprestaties. Maar meertalig onderwijs reikt verder dan alleen jonge kinderen. Het ondersteunt een leven lang leren, helpt volwassenen toegang te krijgen tot hoger onderwijs en betere banen, en draagt bij aan het behoud van bedreigde talen en cultureel erfgoed.

Meertalig onderwijs is bovendien een slimme en kosteneffectieve investering. Hoewel de ontwikkeling van leermiddelen en de opleiding van leraren aanvankelijk geld kost, wegen de voordelen op tegen de kosten. Denk aan betere leerresultaten, sociale samenhang, inclusieve economische groei en duurzame ontwikkeling.

Meertalig onderwijs is essentieel om meerdere Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) te behalen, in het bijzonder SDG 4: inclusief en kwalitatief goed onderwijs voor iedereen. Daarnaast draagt het ook bij aan doelstellingen op het gebied van economische groei (SDG 8), het verkleinen van ongelijkheid (SDG 10), vreedzame samenlevingen (SDG 16) en klimaatactie (SDG 13).

Om die doelen te realiseren, is een fundamentele verandering in onderwijsbeleid en praktijk nodig. Dat vraagt om gezamenlijke inzet van overheden, gemeenschappen, leraren en ontwikkelingspartners – steeds afgestemd op de unieke context van elk land.

Deze publicatie wil die transformatie ondersteunen. Ze bouwt voort op het UNESCO-standpunt uit 2003 (*Education in a Multilingual World*) en op nieuwe inzichten over de voordelen van meertalig onderwijs. Ze sluit aan bij wereldwijde VN-initiatieven, zoals de *Transforming Education Summit*, het uitroepen van het *Internationale Decennium van Inheemse Talen (2022–2032)*, en de wereldwijde inspanningen om de SDG's in 2030 te behalen.

De publicatie biedt een heldere definitie van meertaligheid en meertalig onderwijs, en laat zien hoe dat in verschillende contexten wordt toegepast. Ze geeft inzicht in de cognitieve, sociale en economische meerwaarde, en doet aanbevelingen voor concrete stappen die landen kunnen nemen op het gebied van:

- leiderschap: wetten, beleid en plannen;
- leren: curriculum, leermiddelen en toetsing;
- leraren: werving, opleiding en didactiek;
- leeromgevingen: infrastructuur en leerruimte;
- onderzoek & data: monitoring en evaluatie;
- partnerschappen: samenwerking met relevante belanghebbenden.

[De publicatie](#)

Internationaal vergelijkend onderzoek

1 ICILS 2023

12 november 2024

Volgens de *International Computer and Information Literacy Study* (ICILS) haalt 43% van de studenten het basisniveau van digitale vaardigheden niet.

De belangrijkste bevindingen:

- Bij de meeste landen is er een daling of stagnering van hun scores zien ten opzichte van de vorige onderzoekscycli vanaf 2018.
- Zelfs de beter presterende EU-landen, zoals Tsjechië en Denemarken, zijn nog ver verwijderd van de doelstelling van de Europese onderwijsruimte (minder dan 15% lage prestaties in 2030). Andere landen, met name Roemenië en Griekenland, liggen aanzienlijk achter.
- Wereldwijd is het EU-percentage van 43% onderpresterende leerlingen lager dan het aandeel in de VS (51%), maar ver achter bij het best presterende Korea (27%).
- Leerlingen met hoge SES presteren consequent beter dan hun medeleerlingen, wat de rol van het opleidingsniveau van de ouders, het beroep en de thuismiddelen bij digitale geletterdheid benadrukt.
- 14-jarige meisjes in de EU presteren gemiddeld 7,9% beter dan jongens, maar vrouwen vormen slechts 20% van de ICT-specialisten in de EU.
- Studenten met een migratieachtergrond en studenten met andere thuistaal, scoren over het algemeen lager, hoewel dat effect in sommige landen (Slowakije, Roemenië, Malta, Cyprus en Hongarije) minder duidelijk is.

[Het rapport](#)

[De resultaten voor Vlaanderen](#)

2 TIMSS 2023

4 december 2024

Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) is een internationaal vergelijkend onderzoek naar leerlingenprestaties in wiskunde en wetenschappen. De *International Association for the Evaluation of Educational Achievement* (IEA) coördineert het onderzoek.

In het kader van TIMSS worden sinds 1995 in vierjaarlijkse cycli toetsen wiskunde en wetenschappen afgenomen bij leerlingen uit het vierde leerjaar in het basisonderwijs en bij leerlingen uit het tweede jaar van de eerste graad secundair onderwijs.

[Het rapport](#)

[De resultaten voor Vlaanderen](#)

3 PIAAC

10 december 2024

Het *Programme for the International Assessment of Adult Competencies* (PIAAC) is een grootschalig internationaal onderzoek dat de vaardigheden van volwassenen test. De focus ligt op vaardigheden die essentieel zijn voor een volwaardige deelname aan de moderne maatschappij:

- geletterdheid;
- gecijferdheid;
- probleemoplossende vaardigheden.

Naast die basisvaardigheden op het vlak van informatieverwerving verzamelt PIAAC ook gegevens over:

- de lees- en rekenactiviteiten die volwassenen uitvoeren;
- hun gebruik van ICT op het werk en in het dagelijks leven;
- en wijd gamma aan andere vaardigheden die volwassenen op het werk gebruiken.

[Het rapport](#)

[De resultaten voor Vlaanderen](#)

4 TALIS 2024

7 oktober 2025

Teaching and Learning International Survey (TALIS) is een internationaal vergelijkend onderzoek over leraren en hun schoolleiders op initiatief van de OESO. Sinds 2008 verzamelt het gegevens over hun werkomstandigheden en leeromgevingen in meer dan 60 onderwijssystemen wereldwijd. De enquête geeft leraren een stem en levert inzichten op waarmee beleidsmakers het onderwijs en leren kunnen verbeteren.

Belangrijkste bevindingen van het internationale rapport:

- **Het gebruik van AI door leraren verschilt sterk**
Leraren en onderwijssystemen dragen de verantwoordelijkheid om AI op een verantwoorde manier te integreren, terwijl ze leerlingen tegelijk moeten beschermen tegen mogelijke negatieve effecten. Singapore en de Verenigde Arabische Emiraten lopen daarin voorop: ongeveer 75% van de leraren maakt daar gebruik van kunstmatige intelligentie. Opvallend is dat leraren in die landen ook het vaakst aangeven professionele training te hebben gevolgd in het gebruik van AI. In Vlaanderen gaat het over slechts 39% van de leraren.
- **Startende leraren krijgen meer begeleiding, maar werken vaak in uitdagende omgevingen**
Mentorschap speelt een cruciale rol in de overgang van de lerarenopleiding naar de klaspraktijk. Volgens TALIS-gegevens ervaren startende leraren met een mentor meer werktevredenheid en welzijn. Tegelijk wijst het rapport erop dat plaatsingsmechanismen vaak senioriteit bevoordelen, waardoor de minst ervaren leraren terechtkomen in de meest veeleisende onderwijsomgevingen. Beleidsmakers worden aangemoedigd om dat mee te nemen in hun personeelsbeleid.
- **Arbeidsomstandigheden beïnvloeden loopbaankeuzes van leraren vaak meer dan salaris**
Een hoog personeelsverloop onder leraren kan een negatieve invloed hebben op leerresultaten van leerlingen. Hoewel loon een belangrijke factor is bij de keuze om in het beroep te blijven, tonen TALIS-gegevens aan dat ook andere elementen zwaar wegen – zoals voltijdse of

deeltijdse tewerkstelling, contractzekerheid en werkomstandigheden. In sommige landen blijken die factoren zelfs belangrijker dan het salaris bij het nemen van loopbaankeuzes.

[Het rapport](#)

[De resultaten voor Vlaanderen](#)